

[Elias Lauf.]

er aldeles nødvendigt at søge at finde udveje for en bedre uddannelse af ungdommen, en virkelig uddannelse, så de kan klare sig i kampen for det daglige brød. Jeg har allerede i 1958 her i tinget påpeget bl. a. nødvendigheden af etablering af to fiskerskibe, hvor de unge grønlandere kan få lejlighed til at uddanne sig som sømænd og fiskere samtidig; men det blev oplyst, at der i forvejen findes flere uddannelsesfartøjer i Grønland på dette område. Det er rigtigt, men de fartøjer, der her er tale om, er hovedsagelig 3-4 videnskabelige fiskeriundersøgelsesfartøjer, som ikke kan optage mere end 1-2 elever ad gangen. Det, den grønlandske ungdom netop i disse år trænger til, er imidlertid et stort fartøj, hvor mange kan uddannes til sømandskab og praktisk fiskeri, havfiskeri som supplement til kystfiskeriet.

Jeg kan heller ikke undlade at nævne lønningproblemet ved denne lejlighed. Den nye lønningsskiftes uheldige virkninger har allerede meldt sig i Grønland. De mange henvendelser, der er indløbet i den senere tid, er et bevis herfor. Jeg vil dog ikke gå i detaljer med dette spørgsmål, da det ærede medlem hr. Rosing for kort tid siden har givet en udførlig redegørelse herfor, i hvilken jeg fuldt ud er enig. Jeg vil blot tilføje, at lønreduktionen med 25 pct. har bevirket, at de forhåndenværende bestillingsmænd af 1. klasse går ned i løn, når de går over til tjenestemandslønnings begyndelsesløn. Må jeg i den anledning have lov at spørge: hvad ville resultatet være blevet, hvis man havde fastholdt det oprindelige forslag om en lønreduktion med 35 pct.? Hvis dette var blevet gennemført, havde folk med de mindre lønninger aldrig kunnet klare sig i Grønland. Derfor vil jeg også fastholde, at lønreduktionsprocenten bør endnu længere ned; den må ikke være højere end 15 pct. Jeg understreger, at denne forskelsbehandling ikke mindst har skabt vanskeligheder for større husstande. Hvis vi ikke kan opnå at komme ned på 15 pct. for alle, vil det af familiemæssige grunde være nødvendigt at tage hensyn til de særlige vanskeligheder for de større husstande.

Til slut vil jeg beskæftige mig med spørgsmålet om præstemangelen i Grønland. Der er for tiden 18 sogne og 23 præster i hele Grønland, som jeg oplyste under

debatten om lovforslaget om delingen af Københavns stift. Dette tal er ikke tilstrækkeligt i forhold til landets spredte bebyggelse. Vi har ingen reserve af præster i tilfælde af forfald af en eller anden grund. Så har vi desuden 3 distriktsogne på ønskesedlen, som endnu ikke kan oprettes på grund af præste- og boligmangel m. m. Præster kan ikke fabrikeres, så man kan tage dem med det samme, når man har brug for dem. Nej, der kræves en længere uddannelse og forberedelse til deres arbejde, og det gælder for såvel de danske som for de indfødte emner. Derimod kan bygningsmaterialer altid fås på bestilling, når man har penge til det. Der vil altid kunne søges om bevilling. Jeg vil understrege, at bolig-mangelen ikke burde være til hindring for ansættelse af flere præster eller oprettelse af de omtalte nye sogne, hvis der findes præsteemner til dem. Det vil være et godt resultat for både Grønland og Danmark, hvis dette vigtige spørgsmål kan løses inden for en overskuelig fremtid.

Aksel Larsen: Det forudsættes formentlig, at offentlighedens opmærksomhed i dag er koncentreret om denne såkaldte storpolitiske debat, der vanemæssigt foregår ved tillægsbevillingslovforslagets tredje behandling, og som ganske vist i år foregår en måneds tid før folketinget slutter sit arbejde. Jeg tror imidlertid, forudsætningen er forkert. Jeg tror, befolkningens opmærksomhed langt mere og yderst berettiget er samlet om begivenheder i fortid og nutid, som karakteriseres ved navnene general Hjalp, oberst Schjødt-Eriksen og den nyslåede generalmajor Johansen. Jeg tror det, og jeg finder, at regeringen burde benytte den yderst gunstige anledning, denne debat giver — for debatten finder netop sted, medens offentligheden beskæftiger sig med de nævnte militærpersoner, deres gerninger i fortid og deres udtalelser i nutid — jeg tror, regeringen burde benytte den yderst gunstige anledning til at redegøre for, om den virkelig mener, at den kommanderende general også efter 1. juli i år bør hedde Hjalp, og redegøre for sine bevæggrunde til at begå, hvad der forekommer mig at være en alvorlig fejl og dumhed, nemlig udnævnelsen af det tidligere medlem af Frits Clausens nationalsocialistiske parti til gene-